Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2024/7209

10.12.2024

P10_TA(2024)0006

Nasprotovanje izvedbenemu aktu: mejne vrednosti ostankov za karbendazim in tiofanat-metil

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. septembra 2024 o osnutku uredbe Komisije o spremembi prilog II, III in V k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 glede mejnih vrednosti ostankov za benomil, karbendazim in tiofanat-metil v ali na nekaterih proizvodih (D089819/05 – 2024/2758(RPS))

(C/2024/7209)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju osnutka uredbe Komisije o spremembi prilog II, III in V k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 glede mejnih vrednosti ostankov za benomil, karbendazim in tiofanat-metil v ali na nekaterih proizvodih (D089819/05),

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS ([1]), zlasti člena 14(1), točka (a),

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS ([2]) ter zlasti člena 4(1) in člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), ter točk 3.6.2, 3.6.4 in 3.6.5 Priloge II,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane ([3]), ter zlasti člena 5(1),

— ob upoštevanju členov 11, 13, 168 in 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

— ob upoštevanju obrazloženega mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 5. julija 2021 in je bilo objavljeno 23. avgusta 2021 ([4]),

— ob upoštevanju obrazloženega mnenja, ki ga je EFSA sprejela 10. januarja 2024 in je bilo objavljeno 20. februarja 2024 ([5]),

— ob upoštevanju medsebojno strokovno pregledanega sklepa o pesticidih, ki ga je EFSA sprejela 30. aprila 2010 in je bil objavljen 12. maja 2010 ([6]),

— ob upoštevanju medsebojno strokovno pregledanega sklepa o pesticidih, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane sprejela 8. decembra 2017 in je bil objavljen 17. januarja 2018 ([7]),

([1]) UL L 70, 16.3.2005, str. 1.
([2]) UL L 309, 24.11.2009, str. 1.
([3]) UL L 31, 1.2.2002, str. 1.
([4]) Obrazloženo mnenje EFSA o toksikoloških lastnostih in mejnih vrednostih ostankov za benzimidazolni snovi karbendazim in tiofanat-metil, Strokovno glasilo agencije EFSA; leto 2021;19(8):e06773, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6773.
([5]) Posodobljeno obrazloženo mnenje EFSA o toksikoloških lastnostih in mejnih vrednostih ostankov za benzimidazolni snovi karbendazim in tiofanat-metil, Strokovno glasilo EFSA; leto 2024;22(2):e8569, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8569.
([6]) Sklep EFSA o medsebojno strokovno pregledani oceni tveganja pesticidov z aktivno snovjo karbendazim, Strokovno glasilo EFSA; leto 2010;8(5):1598, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1598.
([7]) Sklep EFSA o medsebojno strokovno pregledani oceni tveganja pesticidov z aktivno snovjo tiofanat-metil, Strokovno glasilo EFSA; leto 2018;16(1):e05133, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2018.5133.

— ob upoštevanju izjave, ki jo je EFSA sprejela 27. marca 2024 in objavila 13. maja 2024 ([8]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je 5. decembra 2019 sprejel Odbor za oceno tveganja pri Evropski agenciji za kemikalije ([9]),

— ob upoštevanju člena 5a(3), točka (b), in člena 5a(5) Sklepa Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ([10]),

— ob upoštevanju člena 115(2), (3) in (4)(c) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je bila ena od glavnih zahtev na protestih kmetov, ki so potekali v prvi polovici leta 2024, poštena in enaka obravnava proizvodov, uvoženih iz tretjih držav, saj bi zanje morali veljati enaki standardi kot za proizvode, proizvedene v Uniji;

B. ker bi sprejetje osnutka uredbe Komisije pomenilo, da bi se smeli v Unijo uvažati proizvodi, ki niso v skladu s standardi, ki jih morajo upoštevati kmetje v EU;

C. ker bi bili kmetje v Uniji zaradi tega v slabšem konkurenčnem položaju;

D. ker je odobritev aktivne snovi karbendazim prenehala veljati 30. novembra 2014, za njeno obnovitev pa ni bila vložena vloga;

E. ker karbendazim izpolnjuje merila za razvrstitev med mutagene snovi skupine 1B in snovi, strupene za razmnoževanje skupine 1B v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([11]) ter dve merili za razvrstitev med snovi, ki so obstojne, bioakumulacijske in strupene (PBT), in sicer merili o obstojnosti in strupenosti (P in T) v skladu s točko 3.7.2 Priloge II k Uredbi (ES) št. 1107/2009;

F. ker je karbendazim v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 razvrščen tudi kot zelo strupen za vodne organizme, zelo strupen za vodne organizme z dolgotrajnimi učinki in lahko povzroči alergijski odziv kože;

G. ker je zato v skladu s členom 14(1), točka (a) in členom 17 Uredbe (ES) št. 396/2005 primerno črtati dosedanje mejne vrednosti ostankov, ki so določene za karbendazim v Prilogi II k uredbi;

H. ker pa Komisija v osnutku uredbe na podlagi obrazloženega mnenja Evropske agencije za varnost hrane z dne 5. julija 2021 predlaga, naj se mejne vrednosti ostankov, ki temeljijo na uvoznih tolerancah za karbendazim, za uporabo v limonah, limetah, mandarinah in okri/jedilnem oslezu ohranijo nad mejo določljivosti;

I. ker Komisija v osnutku uredbe predlaga, naj se mejne vrednosti ostankov, ki temeljijo na uvoznih tolerancah za limone, limete in mandarine, ohranijo na dosedanji ravni 0,7 mg/kg in naj se vrednosti za okro/jedilni oslez določijo na novi ravni, kot jo je določila Evropska agencija za varnost hrane, in sicer 1,5 mg/kg;

J. ker odobritev aktivne snovi tiofanat-metil 15. oktobra 2020 ni bila obnovljena, potem ko je vlagatelj vlogo umaknil;

K. ker tiofanat-metil izpolnjuje merila za razvrstitev med mutagene snovi skupine 2 in snovi, strupene za razmnoževanje skupine 2 v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 ([12]);

([8]) Izjava EFSA o oceni kakovosti podatkov, ki so ji na voljo, za izpeljavo orientacijskih vrednosti, ki temeljijo na zdravju, za karbendazim, Strokovno glasilo EFSA; leto 2024;22(5):e8756, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8756.

([9]) Mnenje Odbora za oceno tveganja o predlogu za usklajeno razvrščanje in označevanje karbendazima (ISO) na ravni EU; metil benzimidazol-2-ilkarbamat; https://www.echa.europa.eu/documents/10162/5eb9760e-6c73-7f2c-1226-98d92ed847d1

([10]) UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

([11]) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

([12]) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

L. ker je Evropska agencija za varnost hrane v posodobljenem obrazloženem mnenju z dne 10. januarja 2024 tiofanat-metil opredelila kot endokrini motilec (način T), ki je pomemben za ljudi glede na znanstvena merila za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev iz Uredbe Komisije (EU) 2018/605 ([13]);

M. ker je karbendazim glavni rastlinski metabolit tiofanat-metila;

N. ker je Evropska agencija za varnost hrane v medsebojno strokovno pregledanem sklepu o pesticidih z dne 8. decembra 2017 ugotovila, da glede na klastogeni potencial tiofanat-metila ni mogoče izpeljati toksikoloških referenčnih vrednosti za oceno tveganja za potrošnike in subjekte;

O. ker je Komisija leta 2024 znižala mejne vrednosti ostankov za tiakloprid, aktivno snov, ki je razvrščena kot strupena za razmnoževanje skupine 1B, na ustrezno mejo določljivosti z utemeljitvijo, da je do zaključka te dodatne ocene tveganja [o endokrinih učinkih] EFSA in glede na razpoložljive ustrezne informacije v zvezi s potencialno škodljivimi učinki na zdravje ljudi primerno začasno znižati mejne vrednosti ostankov ... [za navedene proizvode] ([14]);

P. ker je zato v skladu s členom 14(1), točka (a) in členom 17 Uredbe (ES) št. 396/2005 primerno črtati obstoječe mejne vrednosti ostankov, ki so določene za tiofanat-metil v Prilogi II k uredbi;

Q. ker pa Komisija v osnutku uredbe na podlagi obrazloženega mnenja Evropske agencije za varnost hrane z dne 5. julija 2021 predlaga, naj se mejne vrednosti ostankov, ki temeljijo na uvoznih tolerancah za tiofanat-metil, za uporabo v limetah in okri/jedilnem oslezu ohranijo nad mejo določljivosti; ker je vrednost za tiofanat-metil na limetah določena na 6 mg/kg, kar je 600-krat več od meje določljivosti;

R. ker je v uvodni izjavi 5 Uredbe (ES) št. 396/2005 določeno, da ostanki ne smejo biti prisotni v vrednostih, ki bi predstavljale nesprejemljivo tveganje za ljudi in, kjer je to primerno, za živali;

S. ker člen 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Uredbe (ES) št. 1107/2009 določa, da ostanki fitofarmacevtskih sredstev ne smejo imeti škodljivega vpliva na zdravje ljudi, vključno z ranljivimi skupinami, ali zdravje živali, ob upoštevanju znanih kumulativnih in sinergijskih učinkov; ker točka 3.6.2 Priloge II k navedeni uredbi določa, da se aktivna snov, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 razvrščena kot mutagena skupine 1A ali 1B, ne odobri; ker je v točki 3.6.4 priloge določeno, da se aktivna snov, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 razvrščena kot strupena za razmnoževanje skupine 1A ali 1B, ne odobri, razen če „ostanki zadevne aktivne snovi [...] v hrani ali krmi ne presegajo privzete vrednosti v skladu s točko (b) člena 18(1) Uredbe (ES) št. 396/2005“; ker je v točki 3.6.5 priloge določeno, da se aktivna snov ne odobri, če ima lastnosti endokrinih motilcev, razen „kjer ostanki zadevne aktivne snovi [...] v hrani ali krmi ne presegajo privzete vrednosti v skladu s točko (b) člena 18(1)) Uredbe (ES) št. 396/2005“; ker člen 18(1), točka (b), Uredbe (ES) št. 396/2005 določa privzeto vrednost 0,01 mg/kg;

T. ker člen 3(2), točka (g), Uredbe (ES) št. 396/2005 določa, da je uvozna toleranca mejna vrednost ostankov, določena za uvožen proizvod, kadar „uporaba aktivne snovi v fitofarmacevtskem proizvodu na določenem proizvodu ni dovoljena v Skupnosti iz razlogov razen javnega zdravja za specifičen proizvod in specifično uporabo“; ker karbendazim teh meril ne izpolnjuje, saj ga v Uniji ni več mogoče odobriti zaradi njegove razvrstitve kot mutagene skupine 1B in strupene za razmnoževanje skupine 1B; ker tiofanat-metil prav tako ne izpolnjuje teh meril, saj je bil opredeljen kot endokrini motilec (način T), ki je pomemben za ljudi glede na znanstvena merila za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev iz Uredbe (EU) 2018/605;

U. ker člen 5(1) Uredbe (ES) št. 178/2002 določa, da si živilska zakonodaja prizadeva za doseganje enega ali več splošnih ciljev visoke ravni varovanja življenja in zdravja ljudi in varstva interesov potrošnika, vključno s poštenimi praksami v trgovini z živili ob upoštevanju, kadar je to primerno, varovanja zdravja in dobrobiti živali, zdravja rastlin in okolja;

([13]) Uredba Komisije (EU) 2018/605 z dne 19. aprila 2018 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1107/2009 z določitvijo znanstvenih meril za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev (UL L 101, 20.4.2018, str. 33).

([14]) https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=sl

V. ker je Komisija v svojem sporočilu z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem ([15]) oznanila, da bo „[...] EU [...] podprla svetovni prehod na trajnostne agroživilske sisteme v skladu s cilji te strategije in cilji trajnostnega razvoja“ in da „[...] EU lahko s to strategijo [...] prevzame ključno vlogo pri določanju svetovnih standardov“; ker je Komisija v strategiji izrecno navedla, da so za bolj trajnosten prehranski sistem EU potrebne tudi vse bolj trajnostne prakse naših trgovinskih partnerjev. Da bi spodbudila postopen prehod na uporabo varnejših fitofarmacevtskih sredstev, bo EU v skladu s pravili STO in po oceni tveganja razmislila o reviziji uvoznih toleranc za snovi, ki izpolnjujejo „merila za izključitev“ in pomenijo veliko tveganje za zdravje ljudi“;

W. ker mora Komisija varovati okolje in evropske državljane na podlagi razpoložljivih znanstvenih podatkov, pri čemer mora uporabiti obveznosti in pravne možnosti, ki jih določata uredbi (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002, da bi zagotovili visoko raven varovanja zdravja ljudi in živali ter okolja;

X. ker predlagane mejne vrednosti ostankov ne varujejo zdravja državljanov v Evropi in so zato v nasprotju z uredbama (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002;

Y. ker se mejne vrednosti ostankov ne bi smele določati za aktivne snovi, ki zaradi zdravstvenih pomislekov v Uniji niso odobrene; ker zato ne bi smeli določati uvoznih toleranc za tiofanat-metil, saj je opredeljen kot endokrini motilec, ali za karbendazim, saj je razvrščen v mutageno skupino 1B in strupen za razmnoževanje skupine 1B;

Z. ker praksa določanja visokih mejnih vrednosti ostankov spodbuja dvojne standarde med kmeti Unije in tistimi v tretjih državah, saj lahko kmetje, ki niso iz Unije, še naprej proizvajajo živila z uporabo karbendazima in tiofanat-metila ter jih izvažajo v Unijo, zaradi česar so tukajšnji kmetje v slabšem konkurenčnem položaju; ker po drugi strani uporaba teh pesticidov tudi v državah proizvajalkah ogroža zdravje delavcev v kmetijstvu, splošnega prebivalstva in okolja;

1. nasprotuje sprejetju osnutka uredbe Komisije;

2. meni, da osnutek uredbe Komisije ni združljiv niti s ciljem ali vsebino uredb (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002 niti z Uredbo (ES) št. 1107/2009, vključno s točkami 3.6.2, 3.6.4 in 3.6.5 njene Priloge II;

3. poziva Komisijo, naj umakne osnutek uredbe in odboru predloži novega;

4. poziva Komisijo, naj odboru predloži nov osnutek uredbe o znižanju vseh mejnih vrednosti ostankov za karbendazim in tiofanat-metil na ustrezno mejo določljivosti za vse uporabe ter naj zavrne vse vloge za uvozne tolerance;

5. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([15]) COM(2020)0381.